

N:o 40.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 1 maj 1889.
— — — — Andra Kammaren den 1 maj —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående återställandet af
till landtdomstol i hufvudskrift ingifven handling.*

(Första Kammarens tillfälliga utskotts n:o 3 utlåtande n:o 1.
Andra Kammarens tillfälliga utskotts n:o 3 utlåtande n:o 25.)

Till Konungen.

Uti en inom riksdagen väckt motion har framhållits den osäkerhet, som vore förenad dermed, att en för vinnande af inteckning eller annat ändamål till domstol, särskildt till häradsrätt, ingifven handling under lång tid vore anförtrodd åt expeditionshafvandes vård. För vinnande af inteckning och lagfart, inprotokollering af lösöreköp och äktenskapsförord, bevakning af testamente m. m. erfordrades nemligen enligt lag, att sökanden till domstolen inlemnade i hufvudskrift den handling, som utgjorde föremål för ansökningen. Det vore naturligt att handlingen ej omedelbart vid inlemnandet kunde i protokollet inskrifvas eller åtecknas bevis om den med densamma vidtagna åtgärden, utan måste för sådant ändamål kvarlemnas i domstolens vård. Enligt nu gällande förordning om expeditionslösen skulle handlingen derefter tillhandahållas sökanden samtidigt med den utskrifna expeditionen i ärendet, eller vid rådstufvurätt inom sex dagar och vid häradsrätt vid tingets slut. Sökanden vore sålunda under tiden i mistning af handlingen och kunde icke utöfva tillsynen öfver och vården om densamma. Det vore visserligen sant, att handlingen härunder vore i offentlig myndighets förvar, hvilket i allmänhet ansåges vara och måhända

också i många fall verkligen vore fullt betryggande, men vid närmare betraktande af de förhållanden, hvarunder handlingen af domstol innebades, och de åtgärder, som derunder måste med densamma vidtagas, kunde man ej underlåta att erkänna, att den säkerhet, man väntat finna för handlingens sorgfälliga bevarande, lemnade åtskilligt öfrigt att önska. »I domstolens förvar» vore nemligen ett uttryck, som ingalunda motsvarade hvad det syntes innebära, enär det i sjelfva verket vore expeditionshafvanden ensam, som omhänderhade och vore ansvarig för handlingen, och i många, om ej till och med i de flesta fall, vore en dylik tjänstemans tillgångar otillräckliga att godtgöra den skada, som genom förlust af handlingen kunde den rättsökande tillskyndas. Det kunde äfven sättas i fråga, huruvida tjänstemannen, för hvilken några föreskrifter med afseende på handlingens förvarande ej funnes meddelade och till hvilkens hjälp härutinnan några åtgärder ej funnes af staten vidtagna, kunde anses skyldig vidkännas en skada, som uppkommit allenast till följd af det förfarande, han ansett sig böra iakttaga för protokollets uppsättande, expeditionens utskrifvande m. m. Såvida han ej härvid kunde anses hafva visat en alltför påfallande vårdslöshet eller öfverskridit hvad för ändamålet må hafva varit erforderligt. Det funnes äfven fall, då det vore alldeles uppenbart, att tjänstemannen icke hade någon skuld i handlingens förstörande, utan detta vore att tillskrifva en ren olyckshändelse, såsom till exempel vid den brand, som sistlidet år öfvergick Sundsvalls stad, hvarvid förstördes, bland annat, äfven en mängd för in-teckning, lagfart m. m. till häradsrätterna inom Medelpads östra domsaga ingifna originalhandlingar.

Enligt Riksdagens åsigt skulle det för de rättsökande otvifvelaktigt medföra trygghet och någon gång afsevärd fördel att kunna genast eller efter mycket kort tid återfå viktiga handlingar, som till domstol inlemnas. Utarbetandet af ett större ting kräver ofta en tid af två till tre månader, och det torde måhända ej böra uteslutande bero af domarens välvilja, hvilken endast af försynthet i många fall ej påkallas, att rättsökande må kunna inom en ej alltför lång tid återfå ingifna handlingar. Riksdagen, som anser, att någon förkortning af den tid, inom hvilken till stadsdomstol ingifna handlingar må kunna återfås, ej lämpligen bör ega rum, finner det deremot vara synnerligen önskvärdt, att någon föreskrift meddelades, hvarigenom de ofvan framhållna olägenheterna, hvad landtdomstolarne angår, kunde såvidt möjligt afhjelpas. Dervid torde dock böra iakttagas, dels att, derest till landtdomstol ingifven handling skall återställas inom kortare tid än för närvarande är stadgad, tillika med originalhandlingens bör lemnas

afskrift, hvilken, för att bereda trygghet mot misstag, skall vara af domhafvanden i orten till riktigheten bestyrkt, dels ock att den tid, inom hvilken till landtdomstol ingifna handlingar få återfordras, ej bör bestämmas kortare än sex dagar efter slutet af ordinarie rättegångsdagarne vid det ting, då handlingen inlemnades.

Med anledning af hvad sålunda blifvit anfördt, får Riksdagen anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes taga under ompröfning, om ej lagstadgande borde utfärdas, hvarigenom sökande, som för vinnande af inteckning eller annat ändamål till landtdomstol ingifvit handling, berättigas att, emot aflemnande af en utaf domhafvanden i orten bestyrkt afskrift deraf, inom viss kort tid, efter det beslut i ärendet meddelats, återfå handlingen.

Stockholm den 1 maj 1889.

Med undersätlig vörndnad.
